

ПОМІЧНИК

ДЛЯ МАЛИХ ШКОЛЯРІВ

ДО УЖИТКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКІЛЬНІЙ НАУЦІ

В Альберті і Саскачеван.

— Дословний переклад англійського Праймера. —

Ціна 30 центів.

Накладом Петра Зварича з Велрестл, Альта.

М. Шевченко

*„Учіте ся, брати мої,
Думайте, читайте*

*І чужому научайтесь
Свого не цурайтесь“.*

ШЕВЧЕНКО.

ПОМІЧНИК

ДЛЯ

Малих Школярів

ДО УЖИТКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКІЛЬНІЙ НАУЦІ
В АЛЬБЕРТІ І САСКАЧЕВАН

Дословний переклад англійського

PRIMER - A

Ціна 30 центів

1911.

НАКЛАДОМ ПЕТРА ЗВАРИЧА з Вегревіл, Альта.
з „Рускої Друкарні Я. Н. Крета“ в Вінніпер.

ПЕРЕДМОВА.

Потреба переводчика (тлумача) дає ся відчувати всюди, де лиш наш руский нарід має до діла з англійским. Та з сим клопотом стрічають ся не тільки старші, але також і наша дїтвора в початках шкільної науки. Не оден батько радо посилає свої діти до школи та коли бачить, що они читають по англійски аж щебечуть, але нічо з того не розуміють, єго збирає жаль і злість. „І якаж користь може бути з такої науки, як діти нічого не розуміють? От шкода чусу і труду!“ скаже сердега і перестав посилати діти до школи. Правда, що в сїм як раз помилка таких родичів, бо діти аж донерва в другім і третім році науки приходять до знаня англійської мови і тоді зачинають все розуміти. Та коли брак терпцю у многих не дозволяє так довго чекати. Ониб хотїли бачити успіх таки зараз.

Многі надїють ся на руско-англійских учителїв, та бодай чи дочекають ся їх всюди, де тільки потрібно, а особливо в Альберті, а тимчасом дїтвора виростає без науки.

Щоби отже сему лиху по можности зарадити, показала ся потреба перекладу англійського буквара „АЛЕКСАНДРА ПРАЙМЕР“ на руску мову. Єго уживає ся до початкової науки в публичних школах в Альберті і Саскачеванї. Рускі діти в школі навчать ся під англійским учителем добре читати і плинно, виразно вимовляти слова і їх спелувати (силябувати). Знов в дома єсли є хто письменний в родинї то в вільнім часї може з школярем переходити одну лекцію по другій і казати єму переводити на руске, а коли дитина дещо не розуміє то єму з сего підручника легко пояснити. Так отже кожного дня вечером дитина перейшовши денну лекцію шкільну буде все розуміти, а заразом і єї домовий учитель при сїй нагодї пола-

нає багато по англійськи від школяра. Така приватна хатна наука повинна викликати загальне заінтересованє ся всіх членів родини. Дуже добре, як би письменні родичі подбали про се, щоби свої діти привчити читати по руски скорше нїм їх послали до публичної школи, а тоді они сами дадуть собі раду з сим „тлумачем“.

Вправді не вкождій хаті знайде ся письменна людина і не всі наші школярки зможуть впрост з сего підручника користати, та таким легко прийде довідати ся про незнані слова від тих товаришів, що знають.

На закінченє випадає зауважити, що сей підручник немає жадної претенсії звати ся руским букварем, бо єго матеріал не конче добірний і не має краси руского стилю; будова речень, склад стишків і поодинокі вирази не зовсім зідповідають духови руского язика. Видавцєви голов-но розходило ся о можливо вірний переклад англійського змісту на руску мову так, щоби початкуючий ученик міг легко з'орієнтувати ся.

Та всеж таки поки не маємо лїпшого то і сей може послужити за руский буквар до початкової науки чи то в школі, де є руский учитель, чи то в дома.

П. ЗВАРИЧ.

FEW HINTS FOR ENGLISH TEACHERS.

There are many English speaking teachers among Ruthenians in the Provinces of Alberta and Saskatchewan, who are anxious to learn the Ruthenian language in order to be able to explain to pupils in their mother tongue, some English words, abstract especially. Hence this manual may be of some help to them in their strenuous task.

This is a true and correct translation of the Alexandra Primer, now in use throughout the two provinces. Although the sentences in the Ruthenian language are different in style and composition to those in English, still the work has been so carried out that it will be an easy matter for a student to locate the nouns, verbs, and other modifiers in prose sentence, except in songs.

In order to read this book the student must get acquainted with the Ruthenian type of letters and know how to pronounce them. The spelling of Ruthenian words is entirely phonetic. It means that the vowels with their consonants must be pronounced in separate sounds.

Following is the alphabet and key to it:

Ruthenian	as English	in	Ruthenian	as English	in
A a	a	far	Г г	h	hart
Б б	b	bed	Г' г'	g	good
В в	v	very	Д д	d	dark

Ruthenian	as English	in	Ruthenian	as English	in
Е е	e	met	С с	s	safe
Ж ж	s	pleasure	Т т	t	test
З з	z	zero	У у	u	put
І і	i	chief	Ф ф	f	far
Ї ї	ye	year	Х х	ch	loch
И и	y	myth	Ц ц	ts	hats
Й й	y	yes	Ч ч	ch	channel
К к	k	key	Ш ш	sh	shop
Л л	l	look	Щ щ	shch	English channel
М м	m	man	Ь ь	—	fresh
Н н	n	not	Я я	—	yah
О о	o	open	Є є	—	yeh
П п	p	pose	Ю ю	u	you
Р р	r	ring			

О-ле-но ба-чиш я-бло-ко

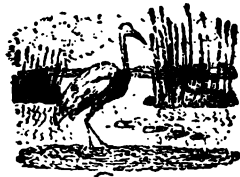
O-leh-no bah-tchysh ja-blo-ko?

He-len

see

apple

It is very necessary to learn the letters and to pronounce them correctly. This may be accomplished only by the aid of some intelligent instructor. As to the grammar and the accent, they are so difficult to master that not very many English speaking people would take sufficient pains to learn it. Those who would like to try I refer to the "Hand-Book of the Ruthenian Language," which may be obtained from the Ruthenian Book Store, 850 Main Street, Winnipeg, for the price of \$1.00.

З хорим брнськом до доктора

Сторона 5.

Олено бачиш яблуко.

Бач яблуко!

Чи бачиш яблуко?

Олена має яблуко.

Сторона 6.

Бач се яблуко.

То є Олени яблуко.

То є червоне яблуко.

Бач той листок.

То не є червоний листок.

То є зелений листок.

Бачиш той цвіт?

То є мій цвіт.

То є жовтий цвіт.

Ту є капелюх.
 То солом'яний капелюх.
 То є мій солом'яний капелюх.

Сторона 7.

Яблока! яблока! красні червоні яблока!

Хочеш мати одно?

Хочеш мати одно?

Возьми мої яблока, возьми мої яблока,

Прошу возьми одно,

О, прошу, возьми одно.

Ту є мої цв'іти—
 красні цв'іти.

возьмеш мої гарні
 жовті цв'іти?

Сторона 8

Диви ся Артур.

Він може бігати.

Можеш ти бігати?

Він може скакати.

Можеш ти скакати?

Він може грати в

пилку.

Можеш ти грати в

пилку?

Ту є Василина.

Бач єї капелюх.

То є білий капелюх.

Бач єї кітку.

То є чорна кітка.

Кітка може бігати. Кітка може скакати.

ГАДАЙ, ЩО Я МАЮ.

Сторона 9.

Чи то є біле? Ні, то не є біле. Чи то є чорне? Ні, то не є чорне. Чи то є жовте? Так, то є жовте. Може оно бігати? Ні, оно не може бігати. Може оно скакати? Ні, оно не може скакати. Може оно бавити ся? Ні, оно не може бавити ся. Чи то є яблуко? Ні, то не є яблуко.

Чи то є листок? Ні, то не є листок.

Чи то є цвітка? Так, то є цвітка.

Чи то Оленина цвітка? Ні.

Чи то Артурова цвітка? Ні.

Чи то Василичина цвітка? Так.

ЧИ ЗНАЄШ ТІ СЛОВА ?

Котик	чорний	бігати	скакати
галка	жовтий	іти	червоний
яблуко	зелений	хороший	цвіт
сей (ся, се) (родівник)		оден	бавити ся

Сторона 10

Дивись на вахляр !

Се э Олени вахляр.

Він є жовтий.

Дивись на червону шапочку.

Чи бачиш еї ?

Чи любиш еї ?

Який хороший листочок !

Він є червоний і зелений і жовтий.

Се є кленовий листочок.

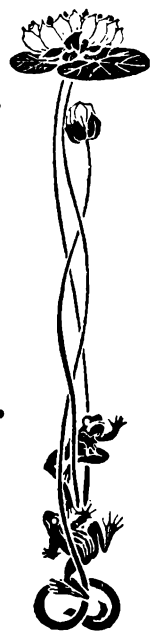
Я маю цвѣтку.

Є се червона цвѣтка.

Она е дуже гарна.

Вахляр, Шапка, Лист; Червоний,

Зелений, Жовтий.

Сторона 11

Ту є троха цвѣтів.

Хто їх возьме ?

Чи ти хочеш їх ?

Они є червоні і сині і жовті.

Чи бачиш зелені листки ?

Чи будеш брати деякі з них

Я люблю зелене листе і

хороші цвѣти.

Сторона 12

Маю малого білого котика. Чи бачиш єго ? Він може бігати і скакати. Я люблю бавити ся з ним. Чи ти маєш маленького котика ? Се є білий котик. Чи любиш бавити ся з ним ? Ходи і бав ся з моїм котиком.

Чи ти знаєш мене?

Я Василина.

Се моя лялька.

Єї імя Беся.

Беся має чорні очі.

Она має червоні личка.

Она носить червоне
убранє.

Чи маєш ляльку?

Чи она має червону
сукенку?

Чи любиш бавити ся з нею?

Я люблю бавити ся з
Бесею.

Чи знаєш сі слова?

сукня любити ту чорний з ти (ви) котик,
бавити ся там дещо до мій (моя, мое)
капелюх шапка, кіт, в, пестити, фуркало.

Чи бачиш мій капелюх?
 То солом'яний капелюх.
 Диви ся на мою шапку.
 Се чорна шапка.

Ту є котик.
 Єго імя Кіточка.
 Она дуже краса кіточка.
 Чи будеш пестити Кіточку?

Сторона 15.

Спільна вправа.

Дай мені галку.
 Дай мені цвітку.
 Дай мені ляльку.

Клади галку на столик.
 Клади ляльку на столик.
 Положи цвітку на лавку.

Прошу взяти ляльку.
 Прошу дати мені ляльку.
 Єсли ласка дай мені цвітку.

Вложи мою цвітку до вазонка.
Вложи свою цвітку до вазонка.
Постав вазонк на столику.

Дай мені галку.
Прошу возьми галку.
Постав галку на підлозі.
Покоти галкою до мене.

: _____
Сторона 16.

Відповідай на сі питання:

Чи маєш ляльку?
Як ся називає?
Чи она має червону сукенку?
Чи она має жовту сукенку?
Чи єї сукенка біла?
Чи маєте огород?
Чи є там дерево в огороді?
Чи є листє на дереві?
Чи листє зелене?

чи є там цвѣт в огороді?
 чи цвѣт жовтий.
 чи любите яблука?
 чи любите бавити ся галкою?
 чи маєш капелюх?
 чи маєш вахляр?
 чи маєш ко тика?

Сторона 17.

Новий возик.

Де ти є Олено?
 Олено, де ти?
 Я є ту, Васирино,
 чого хочеш?
 Ходи сюди і подиви
 ся що я маю.
 Я маю новий возик.
 Артур зробив єго
 для мене.

чи прийдеши і будеш бавити ся ним?
 Ми можемо ляльку возити.

Спільна забава.

Йоася . . . біжи . . . до . . . дверей
 Івась іди до . . . лавки
 Марія . . . стань . . . коло . . . таблиці
 Яків . . . сідай . . . при . . . вікні

Сторона 18.

Мале курятко.

Я е мале курятко.

Проживаю на фармі.

Маю хорошу жовту суконку, чи бачиш зі?
 чи бачиш мої чорні ніжки і жовтий
 дзюбок?

Маленька дівчина годує мене.

Она зве ся Василина.

Она має червону сукенку і хороший
 білий капелюх.

Она дає мені зелені листочка і жовту
 страву.

Она може ходити і бігати і я таксамо.
 чи любивбись бути маленьким курятком?

Сторона 21.

Чи знаєш, що я бачив на фермі?

Я бачив яблінку.

Там були червоні яблука і зелене листе на нїм.

Я бачив огород.

Там були в нїм білі і жовті цвїти.

Я бачив маленькі курятка.

Там було їх шестеро.

Они були чорні сиві і білі

Я видїв котика і бавив ся з ним.

Я видїв маленьку дївчину.

Она мала хорошу ляльку з чорними очима.

Я видїв малого хлопця і бавив ся з ним галкою.

Сторона 22.

Годованє курий.

Дві малі дївчатка суть на подвірю.

Они годують кури.

Одна курка є чорна. Дві курки є білі.

Три курки сиві.

Одна а дві а три є шість.

Дївчата люблять кормити кури.

Кури кажуть: „Піп, піп!“

Чи любиш кормити кури?

Оден, два, три, чотири, пять, шість.

Сторона 23

В огороді.

Ту ми вже в огороді.
 Ми є під деревами.
 Нас є трох.
 Артур має книжку і читає.
 Олена бавить ся з псом.
 Він називає ся Циган.
 Він має довге сиве волося.
 Ходь ту Циган і показуй нам штуки.
 Ану чись годен перескочити через сей патик.
 Тепер преси кейка.
 То добрий пес.
 Тепер стій тихо доки не порахую до пять.
 Одєн, два, три, чотири, пять.
 Чи не думаєш, що Циган розумний.

Сторона 24.

Гніздочко червоношийки.

Ходім там до огороду.
 Я тобі покажу гніздочко на дереві.
 То є гніздочко червоношийки.
 В гнізді є пятеро синих яєчок.
 Чи ти вже бачив червоношийку?
 Ти єї пізнаєш по єї червоній шийці.
 Она дуже гарно сьпіває.

Загальна вправа.

Положи руку на лавку.
 Положи руку під лавку.
 Бігай до дверей,
 Бігай від дверей до стола.

Сторона 25.

Червона рожа.

Дорога мала червона рожо!
 Чи ти збудила ся (розцвилась) для мене?
 Чи можна тебе зірвати?
 Я люблю тебе найліпше зі всіх цв'їтів.
 Моя мати хора.
 Я тебе до неї занесу.
 Она радо прийме тебе.
 Она любить дерева і цв'їти.
 Я радо приношу цв'їти для неї.

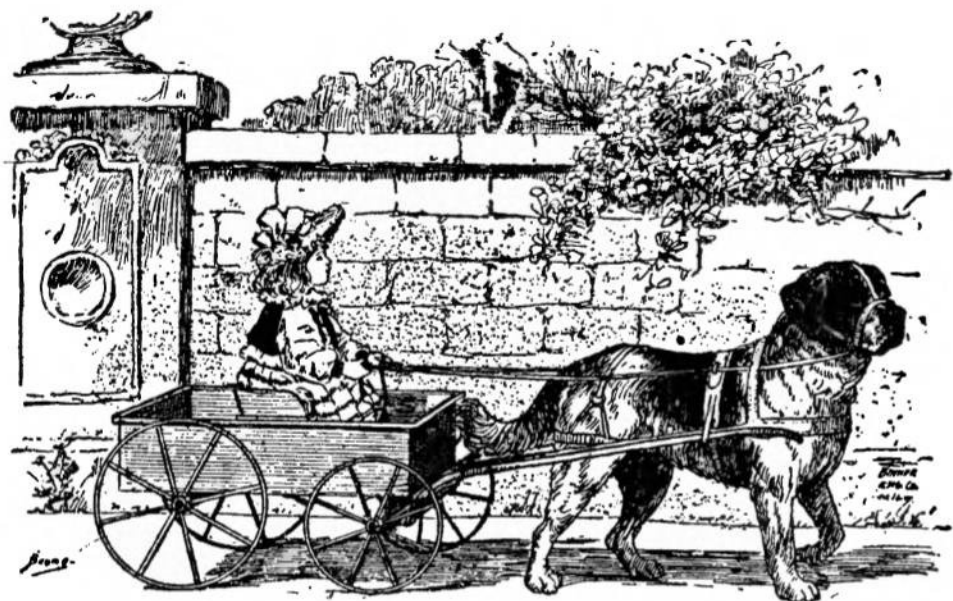
Рахункова пісня.

Раз, два, зашнуруй мені черевик.
 Три, чотири, замкни двері:
 П'ять, шість, позбирай патики.
 Сім, вісім, сиди просто.
 Дев'ять, десять, приходи знов

Сторона 26

День уродин Васи́лини.

Діти повиходили до огоро́ду.
Они уставили стіл під дере́ва.
Они готують ся до забави для Васи́лининого дня
уродин (імянин).

Васили́ни малі товаришки приїдуть на забаву.
Они будуть мати веселій час.
Будуть бігати, бавити ся, а опісля будуть мати
перекуску.
По їді будуть мати іграшки.
Які гри думаєш они будуть бавити ся.

Сторона 27

Робота коло кейка.

Що ви робите, мамо?

Чи ви будете печи?

Бачу, що ви маєте муку на столі.

Так, Оленко, я хочу спорядити кейк для Васи-
линої гостини.

В хочу зробити булочки також.

Думаю, що ти будеш мені помічною.

Чи принесеш мені двоє свіжих яєць?

Тепер, прошу, вибий їх до горнятка.

Так, то добре. З тебе буде добра маленька кухарка.

Мені треба також молока і масла.

Тепер можеш розтачити тісто.

Незадовго всадимо булки до печі.

Сторона 28.

Забава (гостина).

Малисьмо такий веселий час в гостині.

Бігалисьмо, бавили ся шплкою і ходили в ліс за
цвїтами.

Потім їхалисьмо на конях.

Мати наставила стіл до їди.

Ми всі помагали носити крісла і начинє.

Наклалисьмо свіжих цвїтів і зеленого листя на
стіл.

Цвїти були рожеві і білі.

Ми їх назбирали в огороді.
 Булочки і кейк були такі добрі.
 Там був пятачок в однім кейку.
 А також був і гузик в нім.
 Василина дістала пятака, а Циган гузик.

Сторона 29.

Шклянний черевичок.

Найстарша сестра: (до Попелюшки).

Я іду на забаву.
 Бачиш мою весільну сукню?
 Ходи і причеши моє волосе.
 Ходи і вичисти мені черевички.
 Тепер забирай ся знов до кухні.

Друга сестра: (також до неї).

І я іду також на забаву.
 А ти маєш лишити ся дома.
 Маєш сидіти в кухні.
 Спіши і принеси мій капелюх.
 Іди і подай мені хустину.
 Тепер забирай ся назад до своєї кухні

Попелюшка: (сирота до себе)

І я би хотіла піти на забаву.
 І я хотіла би видіти князя.
 Я би мала охоту поїхати в бричці.
 А то хто пукає до дверей.
 Прошу до середини! Прошу! Чи ви не дуже змучені?

Божа Мати: (до неї).

Так ти хочеш піти на забаву.
 Іди і принеси мені диню.
 Отож маєш бричку.
 Тепер принеси свої миши.
 Ту маєш з них конї.
 Тепер дістань два щури.
 Се тобі фірманн.
 Тепер вставай! То буде сукня для тебе.

Попелюшка.

Якаж се гарна сукня!
 Що за величава бричка!
 Якїж хороші маленькі черевички!
 Дякую, дякую. Божа Мати.

Божа Мати.

Но мусиш повернути в дванадцятій годині.
 Мусиш прийти в дванадцятій годині.

Князь.

Яка ги хороша! Ти підеш зі мною до танцю?

Сестри.

Ах, яка хороша дама (панї)!
 А яка гарна сукня!
 Чи знаєш, як називає ся?
 Звідки походить?
 Князь нікого більше не видить.

Князь,

Будь здорова! Йди здорова!
 А то дванадцять година так скоро.
 Прийди ще раз!
 Ти мусиш ще раз прийти!

Сторона 32.

Червоні рожі.

Колись то ми не мали зовсім червоних рож. Всі рожі були білі.

Вчасно одного ранку малий пучок рожевий розвинув ся. Він зобачив, як сонце на него дивило ся. Оно так в него вдивляло ся, що маленький рожевий пучок не знав, що робити.

Вкінці він споглянув до гори і сказав:
 „Чому ти так дуже дивиш ся на мене, п. Сонце?“
 „Бо ти такий хороший!“ Відповіло велике округле сонце. В тім маленький білий рожевий пучок зарум'янів ся. Він зарум'янів ся чудовою рожевою красою і всі его діти по нім були малі червоні рожі.

Сторона 33.

Наука літання.

Чи бачили ви коли, як малі пташки беруть ся літати?

„Робіть так!“ сказав старий Червоношийчик.

При тім він скакав з галузки на галузку.

„Робіть так!“ сказала Пані Червоношийка.

По тім і она також скакала.

Але маленькі пташки не хотіли скакати.

„Я знаю, що я упаду“ сказала маленька пташка.

„Я знаю, що я упаду“, сказала друга маленька пташка.

„То за далеко скакати“, сказав оден маленький пташок.

„Ми за малі“ сказала иньша мала Червоношийка.

„Пробуйте ще раз! Відважно! сказав старий Червоношийчик.

„Дорогі мої! любі мої!“ сказала Пані Червоношийка.

Нарешті одна мала пташка скочила,

По сій друга мала пташка скочила.

Потім они сказали: „Ми можемо літати, ми можемо літати.

Опісля всі молоді Червоношийки поскакали.

Они всі заговорили: „Ми знаємо літати! Ми знаємо літати!“

Стара Червоношийка ї каже: „Відважно! Справді ви можете летіти!“

Дитятко заплескало білими ручками.

Оно любувало собі перебувати в огороді.

Оно тішило ся, дивлячись на любі малі Червоношийки.

Сторона 34.

Червоношийка.

Мала Червоношийка усїла на деревину;
Полїз до неї пестїї котик тай злїз на долину.
Зїїшов котик на долину, бо Червоношийка злетїла
І так каже до котика: „Ланай, коли в тебе сила.“

Сторона 35.

Горячка.

Одного дня Василина зробила ся дуже хора.
Коли доктор прибув, то сказав, що она має горячку.
Она буде лежати в лїжку досить довгий час. Мусить
проте бути дуже спокїйна.
Єї малї товаришки приносили її цвїти. А мати да-
вала єї сьвіже молоко і холодну воду.
По кількох тижнях она зачала підводити ся. Отво-
рила очи і усьміхала ся до своєї мами. Потїм за-
чала говорити. Вкоротці знов стала здорова.

Сторона 36.

Мала повїйка.

Подивись на маленьку повїйку. Она має зеленї ли-
сточки і рожеві цвїти.
Мпнувшої весни ми посадили насїнс. Потїм сонце
сьвітило і падали теплі дощі.

Вкоротці малі листочки повилазили з землі. Повійка зачала спинати²ся по стіні. Досягнула вікна. Потім показав ся цвіт і звернув ся до сонця. Мала хора дівчинка зобачила его. Она зауважила, що він хороший і любила дивити ся на него при яснім соняшнім сьвітлі.

Чи знаєтє як ся цвітка зове ся?
То е солодкий горошок.

Сторона 37.

Високо поїд небеса малі пташини літають. Долом в долині в своїх гніздочках малі пташки спочивають. З одним крильцем по лівім (боці) а з одним по правім. Любі малі пташенята сплять цілу нічку самі.

Сторона 38.

Мотилики.

Три малі мотилики гуляли на соняшнім сьвітлі. Аж нараз небо затемнило ся. Дощ зачав падати. Мотилики удали ся до цвітів о номіч.

„Єсли ласка, впусти нас до середини, дорога лелю“, сказали.

Лелія відповіла: „Я впущу лише білого“. Тоді они сказали: — „Ти мусиш прийняти нас веїх або жадного.“

Так відійшли они до туліпа. Туліп сказав: „Я прийму тільки червоного“. Але они відповіли: „Ти маєш нас всіх приймати або ніодного”.

Опісля они звернули ся до рожі: „Просимо Пано Рожо, чи приймеш нас до себе?“ Але і рожа хотіла тільки одного з них прийняти.

Сонце бачило, як мотилики любили оден другого. Оно вийшло і усміхнуло ся до них. Они висушили свої крильця і стали гуляти на соняшнім сьвітлі.

Сторона 40.

Витай Червоношийко!

Червоношийко маленька,
Якаж гарна грудь твоя!
Ти приходиш до віконця,
Щоби накормити тя.

Я й давнійше тя кормила,
А тиж птапка та сама,
Щом кормити обіцяла
І не забуду сі слова.

Першим разом я прирекла
Годувати тебе все,
А тепер ти як звук дзвона
Сонце і дощ привесе.

Сторона 41.

Мале ягнятко Марійки.

Марійка мала мале ягнятко. Ёго вовна була біла як сніг. І всюди, де лиш Марійка ішла і ягнятко ішло за нею.

Одного дня пішло за нею до школи. А се було против припису. Діти зачали з ним бавити ся і сьміяти ся, скоро зобачили ягня в школі.

Так тоді учитель вигнав ёго на двір. Та однако оно стояло близько та скакало, то брикало, то бавило ся, аж доки Марійка не з'явила ся коло него.

Сторона 42.

Лялька з платечка.

Ту є три малі дівчатка. Они називають ся Катруся. Марійка і Евка. Евка має велику ляльку з платечка.

Всі дівчата мають кейки до їди. Евка дає свого кейка ляльці.

Она знає, що лялька не годна їсти. Але єї ніби здає ся, що она може.

Другі дівчатка дивлять ся на Евку. Они прислухують ся, як она говорить до ляльки.

„Будь ласка, їж мого кейка, Бачи який він солодкий. Ану їж хоч трошки.“

Сторона 43.

Поворот домів.

Я виджу, що хтось іде сюди дорогою. Я знаю хто то такпй. Я буду махати рукою. Він також махає до мене. То мій батько.

Він від'їхав на цілий день до міста. Він взяв з собою коні і візок.

Я знаю, що він щось має для мене. Він казав, що принесе мені оловець і нову книжку.

Я іду отворити ему ворота. Потім вибіжу ему на стрічу. Він мене возьме на візок. А може дозволить мені гонити коні.

Сторона 44.

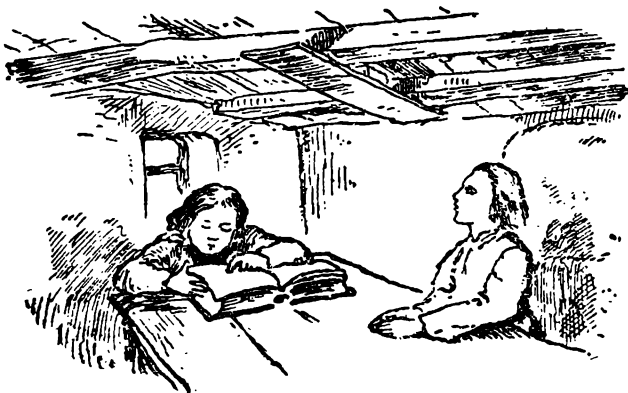
Перший день в школі.

Я була нині в школі. тату. Я бавила ся з малими дівчатами. Я дала учительці трохи цвѣтів. Она казала, що я добра дівчина. Я люблю ходити до шко-

ли.

Що ти робила в школі, Василюк? "

„Я рисувала образки на своїй табличці. Бавила ся патичками. Они

були червоні і сині і жовті. Дивилам ся в гарну

книжку з образками. Я співала пісню учительці.
Я чула, як діти читали і співали.

„Чи можу іти знов до школи, тату? Я се так
люблю.“

Сторона. 45.

Вечер.

Уже день скінчив ся,
Ніч надходить ближше
А сумрак вечірний
Все спадає низше.

Потім тьма збираєсь,
Зьвізди ся з'являють;
А пташки, зьвірі і цьвіти
Скоро засипляють.

Сторона 46.

Старий зигарок.

Чи бачиш старий зигарок? Він стоїть в кухні. Диви ся на его дві сказівки. Они нам показують час дня. Они нам кажуть, коли іти до школи. Они

кажуть: „Час іти до школи, діти!“

Тогди ми беремо наші книжки і таблички. Кажемо будьте здорові до мами і до дитини.

Маємо далеко іти до школи. Часом збираємо цвѣти при дорозі. Часом прислухуємо ся пташкам.

Ми ніколи не спізняємо ся, бо старий зигарок утримує добрий час. Він завше каже правду. Він бе години.

Сторона 47.

Помічна рука.

Чи бачиш сего старого чоловіка? Він є рибак. Мешкає в малій хатині коло озера. Він їде в човні ловити рибу.

Він має маленьку дівчинку. Она називає ся Славка. Він єї взяв з собою нині. Она помагає ему веслувати човно.

Она дуже щаслива. Диви ся на єї черевики. Они зроблені з дерева. Диви ся на єї шапочку. Єї мати зробила ю для неї.

„Чи можна вам помагати веслувати, татку?“ запитала она. „Чи ви не дуже змучені?“ „Так, справді“, каже батько. Потім усміхає ся до неї.

Потім кладе малі ручки на велике весло. Чи думаєш, що она єму може що допомогти. Я думаю що може.

Сторона 48.

Жовтоцьвіт.

О, жовтоцьвіте, як золото ясний
І щож ти ту робиш цілий день самий?
От стою й чекаю в зеленій травиці,
Аж зійдуть ся діти до веселой гри.

О жовтоцьвіте, як золото ясний;
А щож ти ту робиш цілу ніч самий?
Стою і чекаю на холодну росу,
Щоби побілила мій волос рясний.

Сторона 49.

Мамині приповідки.

Малій Рай добуває свої забавки і приносить до мами. Він має коника, коровку, вівцю, свинку і котика. В сам-перед дає мамі коника, а она приговорює:

Підкуй коня, підкуй клячу,
Най лошачок босо скаче.

Потім підносить овечку, а мама каже:

„Баа! баа! Овечко чорна, маєш ти що вовни?
Так пане! Так пане! аж три міхи повні.“

Рой знає кінець сего стишка, тож він дає мамі
пестія котика, а она каже:

„Пестій котик, пестій котик, а де ти бував?
Ой бував я у Лондоні, королеву оглядав.
Пестій котик, пестій котик, що ти там видав?
Я маленьку бідну мишку з під крісла прогнав.“

Потім мати бере малу свинку і так каже:

„Ся мала свинка пішла на торг,
Ся мала свинка лишила ся дома.
Ся мала свинка гризла печеню,
Ся мала свинка не мала нічого.
Ся мала свинка кричала, „крі-кві“,
Бо не знала бідна дороги до дому.“

Коли она скінчила сі слова, Рой підніс пальці і
запитав: „А тепер скажіть мені за корову.“

Тоді мама так приповідала:

„Ся корова пасе траву,
Ся знову їсть сіно;
Ся корова пе водицю
Ся вганяєсь вічно.
Ся коровка ніч не робить
Лиш лежить немічно.

Сторона 51.

Лишень на жарт.

Малому пташкови хтось зранив крильце і він не міг летіти. Гринько зловив его в руки. „Не бій ся, мала пташко сказав, я тобі нич злого не зроблю. Я буду тебе доглядати аж доки твое крильце не зміцніє. Буду тебе кормити кожного дня. Як тебе зранено?“

„Хлопець кинув в мене каменем. Він поцілив мене в крильце і оно зломало ся. Хлопець казав, що він лиш жартував.“

„То не всі хлопці злі для пташок. Я буду ласкавий для тебе. Ти незадовго знов виздоровієш.“

Сторона 52.

Тижневі дни.

Котрі перуть по неділи,
Тих до тижня висхне біле.
Котрі перуть у вівторок,
Тим вже не йде се так споро.
А котрі ждуть середи
Й тим ще уйде від біди.
Но хто четверга чекає,
Той ся встиду набирає.
Знов на п'яток відкладають
Хиба ті, що часу не мають.
В суботу лиш перуть ті,
Що найкапарнійші в селі.

Гусениця.

Чи бачиш ти великі гусениці? Одна з них робить куклу. Она в ній буде завмирати. Так буде спати довгий час. Потім отворить куклу і вийде на світло сонця. Буде се хороший мотилик. Буде він мати красні червоні і чорні крильця. Буде літати по огороді. Буде дуже а дуже щасливий. Діти будуть за ним уганяти ся.

Панна Мофет на дивані —
 Іла сир і підсмитане;
 З'явив ся паук і вчипив ся рук
 Тай відстрашив панну від еї сніданя.

Сторона 54.

Гостина на селі.

Федунь проживає в місті. Єго сестра Мея мешкає з ним. Одного дня мати сказала їм, що они мають їхати на фарму.

Они мали через два тижні перебувати з Оленкою і Артуром.

Як щасливими чули ся діти! Они еше ніколи не були на фармі, але они нераз чули про ню і бажали собі, щоби там піти.

Що, думаєте, Федунь хотів видіти?

Він хотів видіти коні і їх гонити.

Що, думаєте, Мея бажала зобачити?

Она бажала зобачити кури і їх годувати.

Що, думаєте, Федуньо злагодив взяти з собою.

Він зробив паперового орла з довгим хвостом. Також купив ніжик для Артура.

Мея ушила нову сукенку для своєї ляльки. Она накупила начиня для Оленки.

А була то далека дорога з міста на фарму.

Федуньо і Мея поїхали на колії.

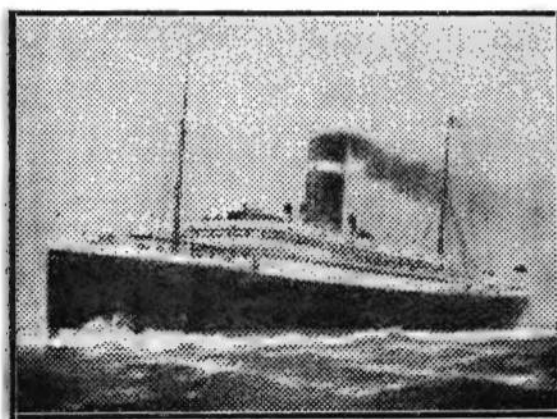
Они бачили гарні предмети по дорозі.

Они бачили ріку з човнами на ній.

Федунь казав, що любив би перебувати в човні.

Сторона 55.

Я бачив плаваючий корабель.

Я бачив корабель пли-
нучий,

Як він плавав по воді.

А там повно гарних рі-
чий,

А все то дитині й мені,

Були там цукорки в ка-
юті,

І яблука у внутрі;

Вітрила зроблені із шовку,

А мапти сіяли в красі.

А дваццять чотири матрози
 Що стояли на кладі,
 То були дваццять чотири мишки
 З ланьцушками на шиї.

Капітаном була качка
 З торбиною на плечах;
 А як корабель став рушати,
 То він кричав: „Квак, квак, квак!“

Сторона 57.

Артур і Оленка стрічали Федька і Мею на стації. Вони всі поїхали на ферму.

Старенька Неда виглядала така весела як діти. Федунь усів з Артуром на переднім сидаку. Оленка і Мея усіли на заднім.

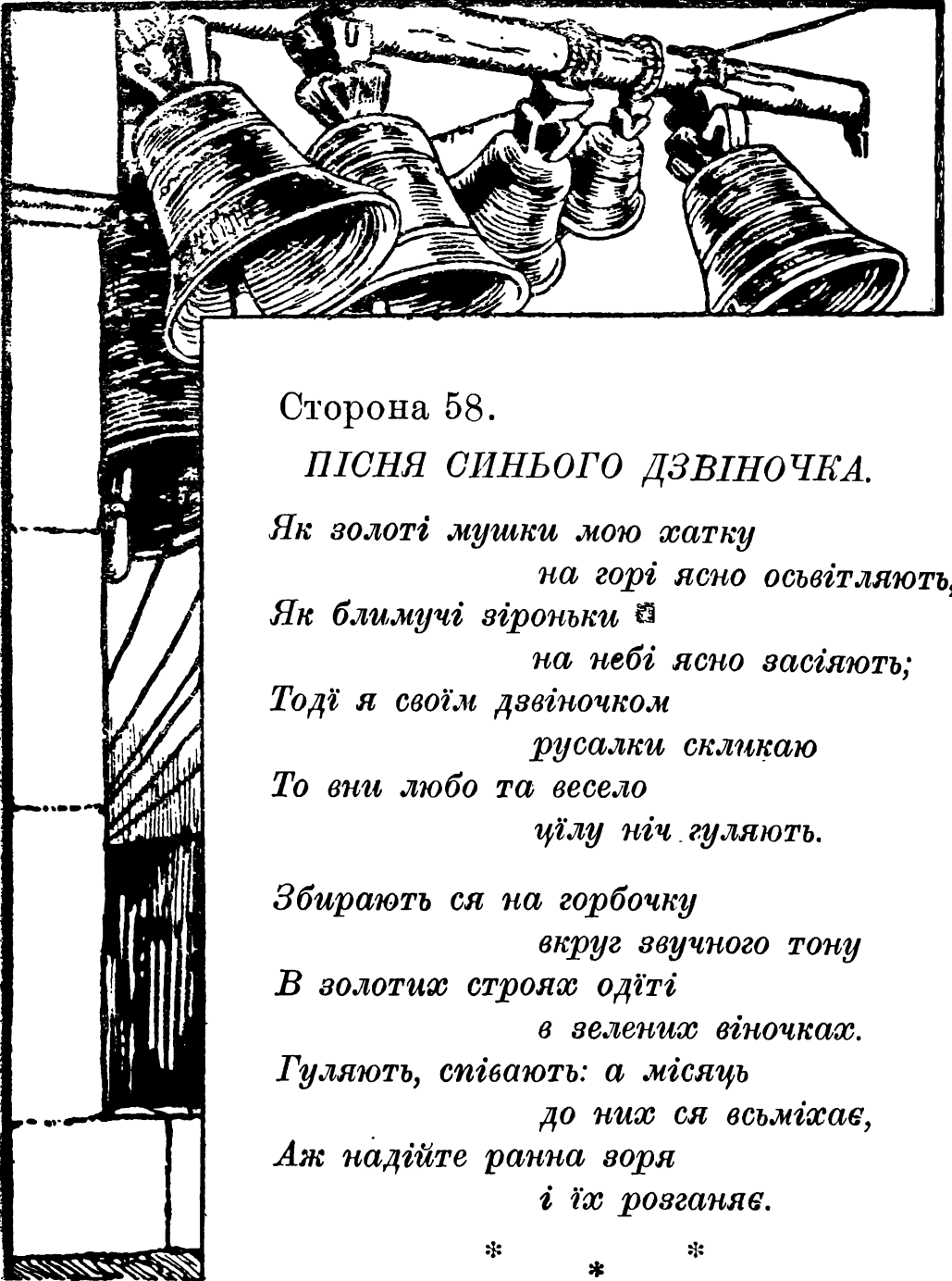
Мея бачила деякі хороші цвѣти при дорозі. Она заставляла Федуня злазити і рвати їх.

„То суть сині звіночки“ — казала Оленка. „Они ростуть на збочу горбка“.

„Там є також жовті сонічники в долині коло потока“, сказав Артур.

„Ми їх дістанемо иньшим разом“.

Сторона 58.

ПІСНЯ СИНЬОГО ДЗВІНОЧКА.

*Як золоті мушки мою хатку
на горі ясно освітляють,
Як блимучі зіроньки
на небі ясно засіяють;
Тоді я своїм дзвіночком
русалки скликаю
То вони або та весело
цілу ніч гуляють.*

*Збирають ся на горбочку
вкруг звучного тону
В золотих строях одіті
в зелених віночках.
Гуляють, співають: а місяць
до них ся всміхає,
Аж надійте ранна зоря
і їх розганяє.*

* * *

Коли літом дощик паде, тоді кожда цвітка цвите.

Сторона 59.

Сплавок.

В долині за хатою там є ставок.
Федунь і Артур ходять туди кожного дня.
Они зробили собі сплавок.
Федунь є капітаном, а Артур моряком.
Они нераз беруть і дівчата возити на воді.
Дівчата дуже люблять возити ся на сплаві.
Одного дня Доця упала у воду.
Федунь скочив за нею.
Дівчата казали, що він дуже відважний.
Федунь може пливати як риба.
Артур може пливати лиш кілька ярдів.
Дівчата люблять бродити по воді.
Они роблять хатки в піску.

Сторона 60.

Лис і виноград.

Голодний лис ходив по лісі. Він зобачив виноград на виновій лозі.

Була то осінна пора і овочі були вже дозрілі. Они висіли великими китицями.

Лис споглянув на виноград і полизав губи: „А то добрий виноград муситьбути,“ каже, „я мушу дістати троха на обід.“

По сїм він підскочив, та не міг дістати. Він підскакував знов і знов, та все таки не міг досягнути.

По хвили він залишив. Потім еще раз споглянув на виноград і сказав: „Ти не добрий! Ти квасний! Я не ївби тебе на окід.“

Посім він побіг в лїс і довгий час вже більше не показував ся.

Сторона 61

Коли я вийду над море ся грати
І в мягкім пісочку ямочки копати,
Маленьку лопатку з собою беру.
Кожда моя ямка чаші форму має
І до них з долини вода ся збирає,
Аж доки не може йти далі в гору.

Сторона 62.

На побережу моря.

Одного дня діти удали ся на побереже моря. Дівчата забрали відерця і лопатки. Хлопці взяли човенце з вітрилом, що собі зробили.

Онн виділи великі кораблі, як впливали з пристани.

Оленка співала: „Я бачу корабель плнучий“.
Она навчила ся сего від Меї.

Федунь співав: „Раз були три веселі матрози.“
Він сеї навчився у місті.

Дівчата робили з піску хатки і збирали то мушл

то круглі камінчики аби взяти домів.

Хлопці пустили на воду свій новий човен. Потім пустили ся пливати. Великі філі плюскали ся по-верх них. Казали, що море далеко ліпше ніж ставок.

Сторона 63.

Хлопчик і морська мушля.

Раз хлопчик удав ся на побереже моря.

Він любив приглядати ся великим філям. І любив слухати, як они шумлять.

Мені жаль іти до дому. Я би хотів взяти і море з собою, я би хотів взяти его шум. Я би хотів взяти і си-ню воду.“

Потім зачав бавити ся в піску. Коли бавив ся, то філі підходили ему на стрічу.

Онн викнули ему дуже красну мушлю.

Була она рожевої і білої барви. Хлопець приложив мушлю до свого уха. Він почув шум моря в її середині.

„Дякую вам філі, сказав, дякую. Тепер я можу щасливий повернути домів. Я можу взяти шум моря з собою”

Сторона 64

Вивірка.

„Ходи сюди, Федуню, а побачиш вивірку!”

„А де она, Артур?”

„Чи не бачиш її на дереві?”

„А так, тепер її бачу.”

„Бачиш, як она з залузки на галузку скаче?”

„А тепер смикнула на березу. Чуеш як цівкає? Она настрашена”.

„Успокій ся Циган, не гавкай так дуже”!

„Бачиш хвіст вивірки, Федуню? Він подібний до мітолки. Коби ми мали що для неї.”

„Я раз мав освоєну вивірку; она сідала мені на плече і їла з моїх рук.”

Сова.

„Що се за голос? — Слухайте!”

„То є сова в лісі. Она там має гніздо. Она спить цілий день. Коли настане ніч, она зачинає пугутіти. Другі пташки дуже її боять ся тоді.

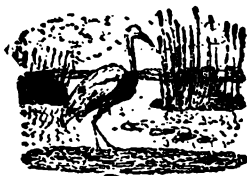
Другі пташки дуже її боять ся тоді. Она може почути найменший звук.

Она може летіти без жадного шелесту.
 Она може видіти в темноті-
 Она має великі випулені очі.
 Слухай, як кричить: „Пу-гу, пу-гу!“
 Чи се тебе не лякає?

Сторона 66.

Схожість при забаві.

Хто там? хто там?
 Крик ся розносить;
 Веселий гомін
 Діти голосять.

Хто, що, хто, що?
 Пташина питає;
 Хто такий і де він
 То ніхто не знає.

Пугу-пугу-пугу
 Сова закричала
 Помахала головою
 І тишина стала.

Сторона 67.

Змучені черевики.

То є маленькі черевички Василька.
 Они такі змучені як лиш можуть бути.

Маленькі два черевички дуже дуже змучені.
Они бігали цілий день.

Бігали то в оден, то в другий кінець дороги.
Ходили то в гору то в долину по сходах.
Вибігали на стрічу листоношеви.

Коли бабка зажадали цвѣтів, Василько бігав за ними.

Коли мамі треба було яець Василько ходив за ними.

Коли тато потребували паперу Василько ходив за ними.

Тож і не диво, що черевички змучили ся.
Василько також змучений.
Він пішов спати і твердо заснув.

Сторона 68.

Хатка для забави.

Се хатка, котру Артур і Федунь зробили.
Они зробили єї для дівчат. Дівчата в ній часто бавлять ся.

Нині Мея є газдинею, а Оленка приходить до неї в гостину.

Оленка називає ся пані Зеленькова.

Мея називає ся пані Чорненька.

Оленка стукає до дверей. Мея відзиває ся:

„Здає ся мені, що хтось пукає до дверей.“ При тім отвирає двері і спостерігає Оленку.

„А як ся маєте, пані Зеленькова? Я така рада що ви до мене загостили.

Прошу до середини, ту дуже горячо.

„Дякую вам, пані Чорненька. Радо увійду до середини. А то нині страх горячо. То для дитий дуже прикро. Як має ся ваша маленька Доця.“

„Дякую, она має ся гаразд. Я що лишень ушила для неї нову сукенку. Она дуже любить ся нею.“

„А то справді дуже гарна! Я люблю синю сукенку на ляльку. Бася вже майже зносила свою червону. Мушу її нову ушити.“

„Чи позволите гербати і кейка, пані Зеленькова? Се буде вам смакувати по такій дорозі.“

„Дякую, пані Чорненька. Ваш кейк дуже добрий. Тепер я мушу іти. Чи ви прийдете коли до мене в гостину?“

„Я буду старати ся, пані Зеленькова. Може зможу до вас зайти в слідуючим тижни.“

„Останьтесь здорові, пані Чорненька.“

„Ідїть здорові, пані Зеленькова.“

Сторона 70.

Післанець.

Пташина люба вертає з полудня,
 Де любі мило цвїточка цвितуть;
 І несе з собою щебетливу пісню,
 На далеку північ, де сніги метуть.
 Затужив полудень за гостем пташком.
 Утішилась північ новим сьпіваком

Сторона 71.

Клопоти мишки.

Маленька мишка вибігла з діри, щоби пошукати сира.

Она була дуже голодна, мала мишка і не була досить розумна.

„Я так люблю сир!” сказала она.

Ти мусиш бути обережна! сказала її мати.

„Кіт може тебе зловити. Коти дуже люблять миши.”

„Як виглядають коти?” запитала мала мишка.

„Я ще жадного не бачила.”

„Він є великий і страшний. Має ostrі пазурі і ostrі зуби. Він ловить миши. Як его зобачиш то так ся злякаєш, що не зможеш утечи.”

„О, душечко!” сказала мала мишка, я хочу сира, але бою ся кота. Здає ся, я мушу зістати нині дома.

Сторона 72.

Хитра жаба.

Дві пташки летіли в полудневі сторони. Жаба просила їх, щоби і її взяли з собою.

„Як ми можемо тебе взяти?” запитали пташки.

„Таж ти не годна летіти.”

„То є дуже легко,” відповіла жаба. „Возміть лускі пали і оден з вас най тримає его за оден кінець, а другий най тримає за другий кінець. Я

знов зловлю ся на середині пати́ка.“

Незадовго дві пташки і жаба летіли далеко на полудне.

По якімсь часі они надлетіли на поле, де люди працювали.

Оден чоловік зобачив їх і здивував ся, „Хто то був такий хитрий, що се видумав?“

Коли жаба отворила писок. аби сказати „То я“ упала на землю і забила ся.

Сторона 73.

Істория пари.

Давно колись жив оден хлопець. Він називав ся Яків.

Одного вечера він дивив ся на огонь. На огни стояв банячок.

Яковови здавало ся. що він чує голос. Він походив з банячка і просив ся, „Випусти мене. випусти! прошу, випусти мене!“

Яків зняв накривку з банячка. Тоді силач підняв ся. Він сказав „Дякую тобі, Якове.“

Яків запитав его. „Хто ти такий?“ Силач відповів, „Я називаю ся пара. Я є дуже сильний. Я можу помагати людям в роботі. Можу тягнути великі тягарі. Але люди не знають, як мене уживати. Они мене не заставляють, до жадної роботи.“

Яків ніколи не забув, що ему силач сказав. Коли він виріс на чоловіка то зробив парову машину.

І так завдав силачеві роботу.

Тепер парова машина помагає нам в роботі. Она гонить желізниці і кораблі. Тягне тяжкі ладунки. Є се дуже потужний силач.

Сторона 74.

Вечер.

Пташина вернула до свого гніздочка,
 Так само дитина най в постіль спішить.
 Бо сонце давненько за гори сховалось,
 За хмари червоні, щоб також спочить.
 Тишина настала, бо вже день скінчив ся.
 Ягнятка тихонько в росиці дрімають,
 Тож і малі діти най липуть забаву
 І в ліжочках най відпочивають.

Сторона 75.

Осінь.

Як зимно на дворі! Холодний вітер віє і показує на сніг.

Хто се виглядає через вікно? Она бачить тополю на подвірю. Листе на ній жовкне і чорніє. Оно опадає на землю.

Червоношийка відлетіла до зимової домівки. Она поверне назад з весною.

Для неї за зимно, як сніг упаде. Она любить цвіти і тепле сонце.

Сторона 76.

Я є північний вітер. Вію сильно і зимно. Пташки відлітають до верею, як я ся зближаю. Листе опадає з дерев. Цьвіти жовкнуть і вянуть. Я приношу сніг і лід. Хлопці і дівчата вносять свої саночки. Они любують ся зимою.

Я є всхідний вітер. Спроваджую дощ весною. Він зганяє сніг. Збуджує цьвіти до жита. Від него трава росте. Корови ідуть на пасовиско. Фармар сіє збіже.

Сторона 77.

Я є полудневий вітер. Мій подує теплий і сухий. Я приношу погоду і цьвіти. Через мене пше-ниця росте високо і збіже дозріває. Цьвіти любують мене. Пташки сьпівають наймиліші сьпіви.

Я є західний вітер. Мій віддих є легкий і лагідний. Я спроваджую уливні дощі. Приношу птиці з полудня. Кажу їм будувати гніздочка. Помагаю пучкам розвивати ся в листочки. Стараю ся аби травиця росла.

Сторона 78.

Склепова забава

Ану вступіть до мого склепу, хлопці. Бачите які гарні річи маю для Вас на продаж. Ходіть і ви дівчата. Я і для вас маю дещо.

„Ту є фуркало. Я продам єго за шість центів, Томку. Чи мосьмеш?“

„О ні! Йосиф. Шість центів то за богато. Я тобі дам чотири центи за него.“

„Не можу взяти чотири, Томку, але ту є човен, дам тобі за дванайцять центів. Бач який хороший.“

„Я дам тобі дванайцять центів за човен. Ту маєш чвертака. Прошу скорити зі зміною.“

„Кілько правиш за ляльку, Йосиф?“ „Десять центів, Маріє, она тана за ті гроші.“

„Тож, завий єї для мене. Ту маєш гроші.“

Сторона 79.

Битва сніговими кулями.

Чи ти бачив коли битву сніговими кулями? Хлопці мали битву минувшого тижня. Артур був капітаном по одній стороні, Йосиф був капітаном по другій стороні. Насамперед всі хлопці зробили велику твердиню зі снігу. Потім зробили стіну доокола неї.

Йосиф з своїми хлопцями ввійшли до твердині. Артур зі своїми хлопцями старали ся вигнати їх.

Борба тревала довгий час. Нарешті стіни розвалили ся. Тоді твердиня зістала занята. Йосиф і єго хлопці зістали забрані до вязниці.

Хлопці були цілком покриті снігом. Та їх лиця були червоні і ноги були теплі. Они мали се за приємну забаву.

Сторона 80.

Снігові пластинки.

Коли пластинка снігова спадає
 То кругом колує, з небом ся прощає.
 „Будь здорова хмаро ти зимна і сіра,“
 А потім на землю спускає ся звільна.
 А коли пластинка всяде на гилі
 „Добрий день“ говорить „добрий день тобі!
 Ах ти така нага й самітна в зимі
 Тож запрошу товаришки най спічнуть собі.“

Снігові кулі.

Галки снігові! Кулі до бою!
 Ах що то за мила забава!
 Галки робити, кулі метати;
 Се хлопців улюблена справа.
 В право, на ліво, то тут то там
 Бачим як густо кулі літають
 І той дістав і той набрав
 Та хлопці се в жарті приймають.

Сторона 81.

Гостина в місті.

Коли настали Різдвяні сьвята Артур поїхав до міста. Федунь стрітив его на стації. Потім поїхали амваєм до дому.

Артур цікаво дивився на великі склепи. Він ще не бачив таких великих домів.

Моя і її мати утішилися з його приїзду. Вони розпитували за Оленку і малу Василю.

Федунь довідувався про стару Неду і Бринда. Другого дня вечером хлопці пішли на ховзанку.

Пізніше накупили дарунки для своєї рідні на фермі. Купили краватку для вітця, ковчир для матері, стяжку для Оленки і ляльку для Василю.

Сторона 82.

Три мудрці.

Давно колись жили три мудрці. Одної ночі вони зобачили ясну зьвізду. Вони зобачили її перший раз і сказали:

„Зьвізда явилася, щоби нам щось об'явити. Она нам оповіщає про Короля. Ідїм за нею аж знайдемо де він живе. Возьмїм з собою дарунки.“

Так вони ішли і йшли, ідучи вночі. Вони спішили за ясною зьвіздою. Она провадила їх в далеку, далеку дорогу.

Вкінці затрималася зьвізда. Она станула над стаєнкою. Коли мудрці увійшли до стайні, зобачили хлопчика-немовлятка. Вони сказали: „Се є Король.“

Потім вони утішилися. Віддали свої дарунки і відійшли, не забуваючи більше на короля. Вони все про Него пам'ятали цілий час.

Сторона 84.

Коляда.

Усі дзвони на землі гудять
В день Божого Рождества,
Усі дзвони на землі гудять
В ранці рано на зорях.

На небі ангели сьпівають
В день Божого Рождества.

На небі ангели витають
Піснями Боже дитя.

І ми всі на землі сьпіваймо
В день Божого Рождества
Честь і хвалу даймо:

„Мир на землі, благо на небесах.“

Сторона 85.

Пісня за шістак.

Сьпівай пісню за шістаки,
Що в кишени жито
Двайцять штири чорні шпаки
Під паєм накрито.

А коли пай розпочали
Птахи засьпівали.

Чи ж не смачну тото страву
Для Круля поклали?

Король сидів в своїм банку
Та рахував гроші
Королева у покоях
Іла мід з роскоші,

Слуга була в огороді
 Плате розкладала
 Втім злегіла мала пташка
 Тай ніс відорвала.

Сторона 86.

Індіяньський хлопчина.

Я є індіяньський хлопчина. Я є брунатний і сильний. Можу бічи дуже скоро. Можу стріляти стрілкою з лука. Маю велику лодку. Тато зробили єї для мене. Они єї зробили з березової кори.

Я по більші части перебуваю на дворі. Не вмію ані читати ані писати. Не ходжу до школи. Часом я дуже змерзаю. Завиваю ся в накривало (бленкет). Знаю пташки і зьвірята в лісі. Люблю лазити по корчах цілими днями.

Сторона 87.

Маленький Турок.

Я є малий турецький хлопець. Ходжу до школи кожного дня. Сиджу на підлозі, зложивши ноги на вхрест.

Ми всі учимо ся в школі голосно. Ношу червону шапочку дома, в школі і коли іду на прохід.

Мої сестри не ходять до школи. Они не уміють ані читати ані писати. Они роблять все те, що їм братя кажуть. Деякі сестри дуже боять ся своїх братів. Мої сестри не боять ся мене. Я люблю бавити ся з ними.

Сторона 88.

Японська дівчина.

Чи вважаєш, що моя суконка красна? Она така сама як і ті, котрі ти нераз бачив на вахлярах. Я живу там, де ті вахлярі робить ся. То є далеко за морем в Японії.

Наші доми в Японії суть щасливі. Ми розмовляємо любо і лагідно. Я стараю ся догодити батькови і матери. Маємо огород з гербатою і огород з цвiтами, маємо округлі грядки і стежечки.

В наших домах нема ліжок. Ми спимо на підлозі. також сидимо на підлозі. Нам ніколи не зимно. Японію називають країною цвiтів.

Сторона 89.

Малий Араб.

Я є арабский хлопець. Моя вітчина в теплім краю. Перебуваю в шатрі. Шатро зроблене зі шкір. В ночі чую, як льви ривуть. Та я не лякаю ся, бо они далеко. Они боять ся огню. Я можу їхати на кони. Всі малі Араби уміють їхати верхом. Мій батько має багато красних коний. Маємо дуже багато козів, Они дають нам молоко. Я дуже люблю его пити.

Чи ти бачив коли верблюда? Я часто на нiм їду.

Сторона 90.

Весна.

Весна знов настала. Бачиш, як трава зазеленіла! Прислухайся пташкам на тополи. Вони повернули назад.

„Добрий ранок, Червоношийко! Я дуже рад, що ти повернув. Де є пані Червоношийка сього ранку?“

„О! она є там межи тополями.“ „Добрий ранок, пані Червоношийка! Як тобі поводилося цілу зиму?“

А де є маленькі Червоношийки?

Що ти кажеш, пані Червоношийка? Кажеш, що вони вже повиростали. Так! То було сказати їм, щоб і вони повернули.

Чи будеш співати сего літа, Червоношийко? Тоді Червоношийка затягнула свою давню пісню „Чі-рап-чі-рап, чі-рап.“

„Се є моя давня пташка“ сказала Василянка.

Сторона 92.

Вибір місця на гніздо.

„Се найліпше місце на гніздо.“

„Ні, се найвідповіднійше.“

„Алеж бачиш які сі галузки грубі!“

„Алеж дивися яке ту пусте листя!“

„Так то добре. думаю що твоє місце зі всіх найліпше,“ сказала Червоношийка. Потім обі пташини зачали будувати домівку.

„Я знаю, де знайти мягоньку вовну.“ сказав Червоношийчик.

„А я знаю, де є добірне волосене,“ сказала пані Червоношийка.

Якже завзято обі пташки працювали! Они що дня зачинали від сходу сонця. Они працювали аж до пізної ночі. За кілька день гніздочко було скінчене.

А як Червоношийки сьлівали, як оно було вже готове.

Сторона 93.

Поточок.

Я щось бачив, ідучи дорогою до школи сього ранку.

Оно плинуло і сьпівало.

Чи хотівбись знати, що то було?

Був то веселий малий поточок.

Малий поточок осушує поля,

Дає коровам зимну воду до питя.

Є приютом для рибок.

Журчить по скалах і камінцях,

Обертає млииське колесо.

Він щасливий цілий день.

Поточок впливає до ріки,

Ріка впадає до моря,

Журчить вода як я плину

До бистрого ручаю.

Люди живуть, люди пімруть

А я вічно сьпіваю.

Сторона 94.

Братчик чорнобривчик.

Братику мій милий — гвоздик чорнобривий,
 Чи спиш ти, чи чуєш у сій тишині,
 Як нам любо та вигідно близько себе жити,
 Бач жайворонок співає в горі!

„Вставай мій небоже” жайворонок кличе
 „Вставай та збирай ся в свій зелений стрій
 Ясне небо тя звитає а соненько уцілує

Вставай бо день Мая, вставайже мерщій.“
 Братику мій милий — гвоздик чорнобривий,
 Яким ти ся цвітом колись убереш?

„Біленьким, маковим як і моя мати,“
 Будьмож оба маком так само зацвитаеш.

Та ні, ти же цвіт сонця — сонічник багатий
 Покинеш, забудеш бідну сироту
 Та знай, що як приймеш золоту корону
 Пчілки з поцілуєм до тебе пішлю.

Цвіт лелії.

Сьпівай пісню про лелію
 Що єї цвіт у неділю
 До церкви беруть;
 Білі цвіти у лелії а ще краці в данділії
 Се всі признають.

Сьпівай пісню про лелію,
 Що єї цвіт у неділю
 На престіл кладуть
 А там боз і рожі і купчики гожі
 Милим запахом дишуть.

